

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu, hlavní principy navrhované právní úpravy a nezbytnost navrhované právní úpravy

Podle § 3 zákona č. 245/2000 Sb., o státních svátcích, o ostatních svátcích, o významných dnech a o dnech pracovního klidu, ve znění pozdějších předpisů, a podle § 91 odst. 1 zákoníku práce jsou státní svátky a ostatní svátky dny pracovního klidu (kromě dnů nepřetržitého odpočinku zaměstnance v týdnu, tj. sobot a nedělí).

Podle zákoníku práce může zaměstnavatel nařídít práci ve dnech pracovního klidu jen výjimečně (§ 91 odst. 2). V den nepřetržitého odpočinku v týdnu může zaměstnavatel nařídít zaměstnanci jen výkon vyjmenovaných nutných prací, které nemohou být provedeny v pracovních dnech; mezi tyto práce patří též práce nutné se zřetelem na uspokojování životních potřeb obyvatelstva (§ 91 odst. 3 písm. f/), za něž se běžně považuje i prodej v maloobchodě.

Záměrem návrhu zákona o prodejní době v maloobchodě je upravit oblast vztahů, která nyní právními předpisy upravena není, byť historicky byla.

Navrhovaný zákon bude zvláštním k zákoníku práce, pokud jde o úpravu pracovní doby. Bude též doplňovat právní úpravu obsaženou v zákoně č. 245/2000 Sb., o státních svátcích, o ostatních svátcích, o významných dnech a o dnech pracovního klidu, ve znění pozdějších předpisů, a to v duchu dřívějších právních předpisů svátkového práva, které upravovaly pracovní klid (srovnej například zákon č. 65/1925 Sb. z. a n., o svátcích a památných dnech republiky Československé).

Hlavním cílem návrhu zákona je upravit prodejní dobu v maloobchodě a velkoobchodě tak, aby byl stanoven **obecný zákaz prodejní doby ve vyjmenované svátky a omezení prodejní doby na Štědrý den**. Zákon se nebude týkat prodejen, jejichž plocha nepřesahuje stanovenou plochu a nebude se týkat ani provozování čerpacích stanic, lékáren, prodejen v místech koncentrace cestujících na letištích, železničních stanicích a autobusových nádražích a prodejen ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče, a to ve všech případech bez ohledu na prodejní plochu. Dále zákaz nebude platit v době, kdy je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav.

2. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky a s mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy České republiky

Navrhované řešení je v souladu s ústavním pořádkem České republiky a neodporuje ani mezinárodním smlouvám, jimiž je Česká republika vázána.

Lze jen podotknout, že právo Evropské unie sice nemá společný předpis týkající se výhradně prodejní doby nebo pracovní doby v obchodech, ale má obecnou právní úpravu pracovní doby obsaženou ve směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2003/88/ES, o některých aspektech úpravy pracovní doby. Navržená úprava této směrnici neodporuje.

Evropská unie klade zvláštní důraz na sladění pracovního a rodinného života (*reconciliation of work and family life*). Zaměstnanci pracující ve svátek se nemohou plně věnovat své rodině,

neboť v době, kdy mají jejich děti volno, pracují. Ve svátek by měla být rodina pohromadě a věnovat se, mimo jiné, rodinným záležitostem.

3. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, na rozpočty krajů a obcí (ostatní veřejné rozpočty)

Co se týká výdajů ze státního rozpočtu a jiných veřejných rozpočtů (rozpočtů krajů a obcí), budou spočívat v nákladech na správní dozor nad dodržováním zákona. Příjmy státního rozpočtu budou sníženy o zdanění zisků z tržeb z prodejů ve svátek. Lze však předpokládat, že se větší část tržeb přesune do menších prodejen a do standardní prodejní doby, a proto k výpadku zdanění nedojde. Na druhé straně lze předpokládat vyšší příjem v oblasti turismu a služeb poskytovaných v oblasti volnočasových aktivit. Nároky na státní rozpočet jsou předem neodhadnutelné, avšak minimálního rozsahu.

Dopad na hospodářské subjekty, dotčené podnikatele, bude spočívat na jedné straně v omezení tržeb z prodejů ve svátek, na druhé straně v úspoře mzdových nákladů a části režijních nákladů. To se však týká jen velkých podnikatelů. Dopad na malé a střední podnikatele bude kladný, neboť zákon nepřímo omezí konkurenci od velkých podnikatelů.

Sociální dopady budou příznivé, neboť lidé budou mít více volného času, aby se mohli věnovat své rodině a koníčkům, na což klade Evropská unie zvýšený důraz. Pracovní život by neměl negativně zasahovat do rodinného a osobního života.

B. Zvláštní část

K § 1 a 2

V § 1 návrhu zákona se výčtovým způsobem stanovují státní svátky a ostatní svátky, po dobu kterých se zakazuje prodej v maloobchodě a velkoobchodě. Dále se stanovuje, že v den 24. prosince, tj. o Štědrém dnu je prodej v maloobchodě i velkoobchodě zakázán po stanovenou dobu.

Výčtovým způsobem se v návrhu zákona stanoví prodejny, na které se omezení prodejní doby nebude vztahovat. Omezení prodejní doby se nebude vztahovat např. na prodejny, ve kterých prodejní plocha nepřesáhne 200 m² a ani na provozování lékáren.

Omezení prodeje se bude vztahovat i na prodejní a výkupní dobu zastaváren, na prodejny určené k obchodování s použitým zbožím a na zařízení určené ke sběru a výkupu odpadu, a to bez ohledu na velikost prodejní či výkupní plochy.

Omezení prodejní doby v maloobchodě i velkoobchodě se rovněž nepoužije v případě vyhlášení stavu nebezpečí podle krizového zákona a nouzového stavu a stavu ohrožení státu nebo válečného stavu podle ústavního zákona o bezpečnosti České republiky.

K § 3

Definují se správní delikty a stanovuje se výše pokuty za porušení zákona.

Dozor nad dodržováním povinností spojených se zákazem prodejní doby v maloobchodě a velkoobchodě ve stanovených provozovnách bude vykonávat Česká obchodní inspekce.

K § 4

Účinnost zákona se stanovuje na první den třetího měsíce následujícího po dni jeho vyhlášení a umožní využití legisvakanční lhůty k tomu, aby se prodejci mohli včas na novou právní situaci připravit a aby stanovení účinnosti nebylo na újmu podnikatelské sféry.

V Praze dne 24. července 2014

Milan Štěch, v. r.
předseda Senátu